

TÉMA A SYMBOL DOBY STVOŘENÍ 2023

Ekumenický řídicí výbor Doby stvoření každý rok vyhlašuje jednotící téma pro celosvětové oslavy.

Tématem roku 2023 je „Ať proudí spravedlnost a pokoj“, symbolem je „Mohutná řeka“.

Připojte se k řece spravedlnosti a pokoje

Prorok Ámos volá: „Ať se valí právo jako vody, spravedlnost jako proudící potok!“ (Am 5,24). I nás Bůh volá, abychom se připojili k řece spravedlnosti a pokoje, abychom se zasazovali o klimatickou a ekologickou spravedlnost, naslouchali těm, kdo jsou nejvíc zasaženi klimatickou nespravedlností a ztrátou biodiverzity, a abychom jim propůjčovali svůj hlas.

Naše modlitby, kázání a liturgie musí volat po spravedlnosti, nejen pro lidi, ale pro všechno stvoření. Spravedlnost a pokoj nás společně volají, abychom se zodpovídali ze svých ekologických hříchů a měnili své postoje a svá jednání. Spravedlnost od nás žádá, abychom žili v pokoji se svými lidskými bližními a budovali správné vztahy se vším stvořením. Pokoj (šalom) znamená nejen nepřítomnost konfliktu, ale i pozitivní, životodárné vztahy s Bohem, se sebou, s lidskými bližními i s celým stvořením.

My všichni obyvatelé světa se máme co naučit od domorodých společenství, která si uvědomují posvátnost přírodních prvků a svými životy tak ztělesňují život ve vzájemné propojenosti, který vyjadřuje partnerství mezi lidmi a vším ostatním, co žije na Zemi.

Nyní se můžeme připojit k řece spravedlnosti a pokoje ve prospěch všeho stvoření a spojit to, co jsme – jako jednotlivci, jako rodiny a jako křesťanské denominace – ve větším hnutí za spravedlnost, jako se přítoky spojují, aby vytvořily mohutnou řeku. Jako Boží lid můžeme společně pracovat ve prospěch stvoření. abychom se stali součástí mohutné řeky spravedlnosti a pokoje.

Řeka života přináší naději místo zoufalství

Prorok Izajáš volá: „Hle, činím něco docela nového a už to raší. Nevíte o tom? Já povedu pouštní cestu, pustou krajinou řeky“ (Iz 43, 19).

Biodiverzita se ztrácí tempem, jaké tu nebylo od vymírání dinosaurů. Naděje, že se zvýšení průměrných světových teplot podaří udržet pod 1,5°C nad před-industriální úrovní, slábne. Svět, jak ho lidé znali, užívali a slavil, se rychle mění a změny neumíme napravit. Budoucnost mladých lidí je ohrožena stupňujícími se dopady ztráty biodiverzity a měnícího se klimatu. Industrializace a kolonizace spolu s těžbou a spotřebováváním zdrojů daly vzniknout ohromnému bohatství, které je nerovnoměrně rozděleno. Mocné národy globálního Severu zbohatly na úkor národů globálního Jihu, domorodých národů a soběstačných společenství.

Dnešní klimatická a ekologická nouze poškozuje ty nejzranitelnější, z nichž mnoho žije v nejchudších národech, které přispěly nejméně emisemi. Domorodé národy tvoří jen pět procent světové populace a přitom chrání téměř 80 procent zbývající světové biodiverzity.

Více než dříve si dnes uvědomujeme souvislost mezi fosilními palivy, násilím a válkou. Můžeme ale snít o světě, kde spolu země nebojují o fosilní paliva, kde každá vyrábí tolik energie, kolik potřebuje, z Bohem daných darů slunce a větru, a o takový svět můžeme také prakticky usilovat.

Situace je stále vážnější a je naší povinností usilovat o viditelný mír se Zemí a na Zemi, když nás spravedlnost volá k přijetí odpovědnosti a ke změně postojů a jednání. Když se spolu s ostatními připojíme k řece spravedlnosti a pokoje, namísto zoufalství vzniká naděje. Řeky mohou vyprýštit na poušti. Můžeme budovat ekonomiku míru namísto ekonomiky založené na konfliktu.

Mohutný proud může pohnout horami

Všechno, co v Době stvoření děláme jako jednotlivci, se počítá. Můžeme slavit dar stvoření, účastnit se úklidů krajiny, sázet stromy, omezovat svou uhlíkovou stopu a podnikat mnoho jiných bezprostředních kroků.

Zároveň je ale potřeba neztrácet ze zřetele, že to, co děláme jako jednotlivci, nestačí a potřebujeme mohutné hnutí spravedlnosti. Spravedlnost zahrnuje také splácení historických dluhů. Národy, které drží moc a bohatství, mají povinnost jednat spravedlivě a poctivě s těmi, kdo jsou nejvíce postiženi klimatickou a ekologickou krizí. Na celosvětových fórech se svými méně bohatými bližními nejednali spravedlivě. Nenaplnili své sliby, že budou financovat ztráty a škody, kterými jsou postižena nejzranitelnější společenství, ani že budou podporovat potřebné iniciativy k obnově biodiverzity v chudších státech. Neudělali ani potřebná omezení, aby se globální oteplování udrželo pod 1,5°C.

Přesto se po více než třiceti letech spolupráce národům globálního Jihu podařilo dosáhnout úspěchu na konferenci COP27 o ochraně klimatu, kde bohatší národy přiznaly svou morální povinnost finančně vynahradit chudším národům jejich ztráty a škody.

Rozhodnutí chránit biodiverzitu, která byla přijata konferencí COP15 o ochraně biodiverzity, také vzbuzují naději a vyžadovala podobnou vytrvalost. Nová Smlouva o ochraně oceánů, již schválila OSN, je historickým mezníkem pro ochranu biodiverzity v mezinárodních mořích a přispívá k naději, že světové společenství začne vytrvaleji odpovídat na klimatickou krizi. Těchto úspěchů dosáhli ti, kdo drží méně moci, vytrvalou spoluprací. Společně můžeme být mohutnou řekou spravedlnosti a pokoje, která přináší nový život pro Zemi a budoucí generace lidí, řekou, která dovede pohnout horami nespravedlnosti.

Jak řeka spravedlnosti a pokoje inspiruje aktivní obhajobu

Obyvatelé globálního Severu musí žádat své zvolené zástupce, aby splnili své sliby. Ty zahrnují peněžitou podporu, která byla na celosvětových setkáních přislíbena nejzranitelnějším společenstvím, která jsou nejvíce dotčena klimatickou změnou, a na ochranu zbývající biodiverzity.

Svou vzájemnou propojenost se vším stvořením a svou vzájemnou závislost na všech tvorech můžeme dosvědčovat mnoha dalšími způsoby, třeba tím, že podepíšeme [Všeobecnou deklaraci práv řek](#), která je součástí hnutí usilujícího o uznání vrozených práv Matky Země. Jako ekumenická rodina se můžeme do těchto jednání zapojit a přispět k péči o předivo života a k jeho ochraně.

Proto tento Průvodce slavením podrobněji popisuje některé konkrétní způsoby, jak se zapojit do praktické obhajoby a jak udržitelněji jednat. Když důvěřujeme v Boží dílo, můžeme se také účastnit Boží vůle k spravedlnosti a pokoji. Kéž v letošní Době stvoření putujeme společně jako Boží lid, aby spravedlnost a pokoj mohly proudit.